

Poznań, dnia 15 lutego 2022 r.

Uchwała nr 3/2022

Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Sztuce

Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

z dnia 15 lutego 2022 roku

**w sprawie poselskiego projektu ustawy o przekazaniu na rzecz Węgier cennego zabytku
rękopiśmiennego ze zbiorów Książnicy Kopernikańskiej**

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Sztuce Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z ogromnym niepokojem przyjęła informację o poselskim projekcie ustawy, która zakłada przejęcie przez Skarb Państwa na drodze wyłączenia, a następnie przekazanie Republice Węgierskiej, jednego z najcenniejszych iluminowanych kodeksów w polskich i europejskich zbiorach – piętnastowiecznego kodeksu pergaminowego "Epistola de laudibus augustae bibliothecae atque libri quatuor versibus scripti eodem argumento ad serenissimum Mathiam Corvinum Panoniae regem", przechowywanego w Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu.

Ten wyjątkowy rękopis, charakteryzujący się imponującą dekoracją malarską, powstał ok. 1486 r. Jego autorem był florencki humanista Naldus Naldius, który w ten sposób wyraził swój podziw wobec wspaniałej biblioteki króla Węgier Macieja Korwina, w tym dziele szczegółowo opisaną. Natomiast iluminacje wykonał pochodzący z Castelfiorentino malarz Attavante degli Attavanti. Bibliotheca Corviniana była też miejscem, do którego wspomniany kodeks trafił jako podarunek od autora. Królewski księgozbiór uległ stopniowemu rozproszeniu po podbiciu Węgier przez Turcję w I poł. XVI w. Jeszcze w tym samym stuleciu kodeks Naldiusa, zapewne za pośrednictwem dworu sułtańskiego w Stambule, trafił do Torunia. Był od początku prawdziwym klejnotem biblioteki dawnego toruńskiego gimnazjum akademickiego, włączonej w 1923 r. w struktury Książnicy Miejskiej – obecnej Książnicy

Kopernikańskiej, placówki zarządzanej przez samorząd terytorialny. Zatem od setek lat jest związany z dziedzictwem historycznym Torunia i Polski.

Apelujemy do Parlamentarzystów Rzeczypospolitej Polskiej o odrzucenie projektu ustawy, która pozbawi nasz kraj tego niezwykle cennego zabytku, czyniąc z niego element swoście pojmowanej polityki międzynarodowej. Wartość kodeksu jako elementu współtworzącego dziedzictwo historyczne naszego kraju jest trudna do przecenienia. Dlatego krytycznie odnosimy się do samej idei politycznej instrumentalizacji tak wyjątkowych zabytków. Tworzy się w ten sposób niebezpieczny precedens, który będzie stanowił ogromne zagrożenie dla integralności polskiego dziedzictwa. Krytycznie odnosimy się również do uzasadnienia ustawy, stwierdzającego brak ścisłego związku toruńskiego kodeksu z historią Polski, które dalece mija się z prawdą. Świadczy ono o ignorowaniu ponad czterystuletniej obecności tego dzieła w toruńskich zbiorach i jego recepcji, której świadectwem jest m.in. wydanie tekstu kodeksu drukiem w toruńskiej oficynie już pod koniec XVI w. Takie uzasadnienie świadczy również o głębokim niezrozumieniu istoty dziedzictwa historycznego i dyskwalifikuje rzeczony projekt jako oparty na tak chybionych przesłankach.

Uchwała została podjęta przez aklamację.

Uchwała jest prawomocna z chwilą jej podjęcia.

Prof. UAM dr hab. Michał Mencfel
Przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny
Nauki o Sztuce